Oděvní technik střihač (kód: 31-043-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání: Oděvní technik střihač
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických podkladech v oděvní výrobě	4
Konstruování střihů dílů a součástí oděvů	3
Modelování základních střihů oděvů	3
Sestavování střihových poloh pro oddělování dílů a součástí oděvů v průmyslové výrobě oděvů	4
Příprava materiálu a vrstev materiálu pro oddělování v průmyslové výrobě oděvů	4
Oddělování jednotlivých dílů a součástí oděvů v průmyslové výrobě oděvů	4
Provádění technického dozoru nad stavem strojů a zařízení technologického úseku střihárny a jejich obsluhování	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 14.01.2020 do: 20.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických podkladech v oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést základní normy (normy kvality, ISO normy), vyjmenovat technické podmínky pro oddělování, vyztužování a spojování (zásady pro položení střihových šablon, zásady pro návaznost a souměrnost vzoru, požadavky na parametry vyztužování), uvést velikostní systémy oděvních výrobků	Ústní ověření
b) Pracovat s technologickou a konstrukční dokumentací pro konkrétní oděvní výrobek (popsat podle technického nákresu výrobek, rozlišit podle technického popisu jednotlivé detaily výrobku, analyzovat technickou dokumentaci pro stříhání jednotlivých dílů finálního výrobku, stanovit z konstrukční dokumentace parametry výrobku)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Konstruování střihů dílů a součástí oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit pomůcky pro konstrukci střihů oděvů	Praktické předvedení
b) Provést konstrukční výpočty potřebné pro konstrukci konkrétního oděvu – dámských nebo pánských kalhot a podsitého saka nebo podsitého pláště (využít tabulkové míry)	Praktické předvedení
c) Zhotovit konstrukční síť a zakreslit jednotlivé části základního střihu konkrétního oděvu – dámských nebo pánských kalhot a podsitého saka nebo podsitého pláště (použít obecně používanou metodiku konstrukce střihu)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Modelování základních střihů oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést modelovou úpravu základního střihu konkrétního oděvu – dámských nebo pánských kalhot a podsitého saka nebo podsitého pláště podle zvolené fazony	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vykreslit obrysy jednotlivých dílů, vyznačit potřebné značky (záševky, kapsy), porovnat střih s technickým nákresem a technickým popisem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vytvořit střihové šablony dílů – přidat patřičné šířky na švové a koncové záložky, vytvořit potřebné dílenské šablony	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vystřihnout střihové šablony dílů, vystřihnout potřebné dílenské šablony	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sestavování střihových poloh pro oddělování dílů a součástí oděvů v průmyslové výrobě oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Sestavit ručně šablony do střihové polohy (respektovat požadavky na pokládání střihových šablon – podle referenční linie, charakteru materiálu, respektovat souměrnost a návaznost vzoru, dbát na úsporu materiálu)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zakreslit obrysy jednotlivých dílů, vyznačit potřebné značky (nástřihy, záševky)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Aplikovat konstrukční podklady a sestavit střihové polohy pomocí softwaru (CAD systému pro konstrukci a polohování), vyhodnotit spotřebu materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava materiálu a vrstev materiálu pro oddělování v průmyslové výrobě oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést přejímku zpracovávaného materiálu, kontrolu kvality a kontrolu označení vad	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Analyzovat materiál určený pro výstřih (zjistit srážlivost, zpracovatelské vlastnosti, vzor), vyhodnotit důsledky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrstvit textilii (respektovat požadavky na pokládání v závislosti na střihové poloze, použitém materiálu, velikostním sortimentu), vyrovnat okraje textilie	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zajistit vrstvu textilií proti posunutí	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Oddělování jednotlivých dílů a součástí oděvů v průmyslové výrobě oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vystřihnout ručně nebo strojkem jednotlivé díly z oděvního materiálu (podle zakreslení střihových šablon, včetně nástřihů)	Praktické předvedení
b) Rozřezat strojkem polohu na části, případně oddělit jednotlivé díly z oděvního materiálu (podle zakreslení střihových šablon v poloze)	Praktické předvedení
c) Vyřezat na pásové pile jednotlivé díly z oděvního materiálu (podle zakreslení nebo šablony, včetně nástřihů) nebo vyseknout na stroji jednotlivé díly z oděvního materiálu	Praktické předvedení
d) Zkontrolovat nastříhané díly, označit je a připravit pro další zpracování	Praktické předvedení
e) Dodržovat bezpečnost práce při činnosti (respektovat návody k obsluze a údržbě strojů, používat předepsané ochranné pracovní prostředky), udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění technického dozoru nad stavem strojů a zařízení technologického úseku střihárny a jejich obsluhování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat technický stav strojů a zařízení pro oddělování dílů a součástí (tzn., zda jsou čisté a funkční a odpovídají předpisům BOZP a požární prevence)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat parametry a seřízení strojů a zařízení pro oddělování dílů a součástí oděvů (tzn., zda odpovídají zpracovávanému materiálu, seřídit stroje podle zpracovávaného materiálu, provést výměnu příslušenství)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést údržbu střihárenské techniky v souladu s pracovním postupem a podle technických dispozic (očištění stroje od provozních nečistot)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Dodržovat bezpečnost práce při činnosti (respektovat návody k obsluze a údržbě strojů, používat předepsané ochranné pracovní prostředky), udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.
Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/odevni-technik-strihac#zdravotni-zpusobilost).

Při zkoušce jsou ověřované odborné kompetence a kritéria hodnocení sestaveny v jeden proces (v technologické návaznosti jednotlivých činností) – uchazeči je zadáno zhotovení střihu konkrétních oděvů (dámských nebo pánských kalhot a podšitého saka nebo podšitého pláště) podle tabulek měr z velikostního sortimentu, zhotovení střihových šablon a střihových poloh (ručně a pomocí softwaru) a nastříhání dílů (ze všech potřebných materiálů, včetně vstupní kontroly materiálu) jako činnost na pracovní pozici v oddělovacím procesu v průmyslové výrobě oděvů.

Kalhoty budou mít pasový límec (u dámských kalhot z vrchového materiálu, u pánských s podšívkovým spodním límcem), s 6 poutky, budou mít podkrytový rozparek zapínaný na zdrhovadlo, klínové boční kapsy a jednu zadní kapsu s výpuskovou lištou. Trupové výrobky (sako nebo plášť) budou celopodšité, s fazonou a límcem se stojáčkem (u pánského saka spodní límec z plsti), zapínané na knoflíky, přední díly budou mít 2 vnější prostřižené kapsy (u pánského saka navíc 1 lištová náprsní kapsa), v podšívce budou dvě dvouvýpustkové kapsy, zadní díl bude vypracován se středovým švem a nákrytovým rozparkem, rukávy budou hlavicové dvoušvové, v ramenou budou ramenní výztuže. Další detaily jsou volitelné.

Uchazeč si zvolí kalhoty a buď sako, nebo plášť, dále zvolí konkrétní podobu (fazonu) pro modelování, přičemž musí respektovat výše uvedené požadavky a možnosti strojového vybavení autorizované osoby, které je specifikováno v kap. Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky. Informaci o zvoleném oděvu a fazoně sdělí uchazeč autorizované osobě před zkouškou.

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (strojů a zařízení, které jsou k dispozici a na kterých lze zhotovovat nabízené výrobky) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 týden) před zkouškou. Dále autorizovaná osoba zpracuje přehled doporučené literatury a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou. O formě seznámení uchazeče se seznamem strojového vybavení a s přehledem doporučené literatury rozhoduje autorizovaná osoba.

Autorizovaná osoba ke zkoušce připraví oděvní materiál v potřebném množství na jedny kalhoty a jedno sako nebo plášť (materiál vrchový, podšívkový, kapsový a výztužný v metráži).

Jednotlivá kritéria hodnocení se ověřují uvedenými způsoby ověření a zaměřují se jak na výsledek pracovní činnosti, tak na její proces. Při ověřování splnění kritérií hodnocení způsobem praktického předvedení je třeba se zaměřit na kvalitu nastříhání / nařezání dílů (čistota a hladkost okrajů, přesnost tvaru, rozměrů a nástřihů) a dále je třeba přihlížet především k technologickým možnostem a také k bezpečnému provádění všech úkonů (zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění zadaného úkolu z hlediska dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). Při ověřování splnění kritérií hodnocení způsobem praktického předvedení a ústního ověření se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti v souladu s doporučenou literaturou, ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Kritéria hodnocení odborné kompetence „Oddělování jednotlivých dílů a součástí oděvů v průmyslové výrobě oděvů“ budou ověřována na uchazečem zhotoveném střihu, na materiálu pro jeden kus kalhot a jeden kus saka nebo pláště; uchazeč v kritériu hodnocení c) volí způsob oddělování v závislosti na strojním vybavení autorizované osoby. Ověřování odborné kompetence „Příprava materiálu a vrstev materiálu pro oddělování v průmyslové výrobě oděvů“ a odborné kompetence „Provádění technického dozoru nad stavem strojů a zařízení technologického úseku střihárny a jejich obsluhování“ může uchazeč splnit odděleně, tzn., že tato odborná kompetence nemusí být ověřována na zhotovovaném výrobku, ale může být ověřována na jiném oděvním materiálu.

Uchazeč si ke zkoušce připraví a přinese psací a kreslicí potřeby.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na zhotovování oděvů a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti oděvnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na oděvní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
d) Profesní kvalifikace 31-043-M Oděvní technik střihač + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici krejčovskou dílnu (střihárnu) umožňující ověření všech kompetencí, tzn. vybavenou pro podmínky stříhání dílů a součástí oděvů, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Technická dokumentace pro oděvní výrobky (technický nákres a technický popis minimálně pro 4 oděvní výrobky – dámské kalhoty, pánské kalhoty, podšité sako, podšitý plášť)
- Různé druhy oděvních materiálů (vrchový, podšívkový, kapsový a výztužný materiál v metráži)
- Pracoviště se základním vybavením pro konstruování oděvů (stůl minimální délky 1,5 m, kreslicí pomůcky), materiál pro zhotovení střihů a šablon (střihový a šablonový papír), pro konstrukci střihů je možné použít i počítačovou jednotku s grafickým programem.
- Pracoviště se základním vybavením pro polohování – stůl (minimální délky 2 m), PC s CAD softwarem pro polohování dílů a součástí oděvních výrobků
- Pracoviště přejímky a kontroly materiálu (stůl minimální délky 1,5 m, odvíjecí zařízení)
- Žehlicí pracoviště a techniku (parní nebo elektroparní žehličku, žehlicí stůl)
- Pracoviště se strojovým vybavením pro vrstvení a oddělování materiálu (střihací stůl s délkou nejméně 2,5 m, nůžky s délkou ostří nejméně 10 cm, odvíjecí zařízení, ruční řezací stroj, pásovou pilu nebo vysekávací stroj, pomůcky k zajištění vrstvy)
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Osobní ochranné pracovní prostředky (drátěné ochranné rukavice)

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 9 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělnou výrobu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Moděva - oděvní výrobní družstvo Konice